

Washingtonský thriller a evropské otazníky

Miloš Balabán

Dění ve Washingtonu připomíná thriller. Okolo podezření ze spojení prezidenta Trumpa a jeho okolí s Rusy před volbami se rozpoutala politická i mediální hysterie, která se rozrůstá dalšími a dalšími obviněními. Zapletly se do toho i zpravodajské služby, dochází k únikům informací, které mají za cíl poškodit prezidenta.

Žádné důkazy o spiknutí zatím předloženy nebyly, nicméně stálé opakování obvinění přesvědčuje veřejnost, že americké instituce nebyly schopny eliminovat zahraniční vměšování do americké politiky. Zvnějšku to ale spíše vypadá tak, že jde o vzájemné vyřizování účtů v jejím rámci, což začíná paralyzovat vládnutí v nejsilnější zemi světa. Za takových okolností vyjel Trump na svoji první zahraniční cestu. Možná trochu v roli „chromé kachny“.

Tento termín se sice používá pro americké prezidenty na konci jejich mandátu mezi volbou a inaugurací, může ale platit i pro prezidenta, který má svázané ruce domácím chaosem. V každém případě bude Trump muset myslet víc na dění ve Washingtonu než na blízkovýchodní a evropskou misi.

Deklarovaná ambice pohnout s „uzlem protikladů“ na Blízkém východě je i proto dvojnásob příliš ambiciózní. V Saúdské Arábii nicméně vidíme tradiční schéma americké politiky: dodávat ještě víc zbraní je prvotním zájmem.

Nedemokratická monarchie, která by se měla víc starat o vnitřní stabilitu země, koupí od Američanů zbraně za 110 miliard dolarů a v perspektivě deseti let za dalších 350 miliard. Trump tím ovšem alespoň naplní svoje předvolební heslo „Amerika na prvním místě“ udržením pracovních míst ve vojenskoprůmyslovém komplexu. Další militarizace Blízkého východu nevěstí nic dobrého zvláště pro Evropu, kam Trump zamíří na minisummit NATO v Bruselu. O tom zde zřejmě řeč nebude, ostatně bruselské jednání si podle všeho neklade velké cíle.

Z Trumpových úst evropští lídři a turecký prezident mohou hlavně slyšet, co už vědí: NATO není zastaralé a je třeba dávat dvě procenta HDP na obranu. I když u Trumpa si člověk nemůže být jist, že neprohlásí něco, co zahustí atmosféru.

Evropané přesto musí zbystřit. Pokud by snad v USA pokračovala destrukce vnitřní politiky, mohlo by dojít k vakuu v mezinárodní politice. Na to ostatně upozornil minulý týden ve Washingtonu německý ministr zahraničí Sigmar Gabriel.

Evropa zranitelnější se svými vnitřními tenzemi, ve světě, který se stal znovu nepředvídatelným, bude muset ještě víc přemýšlet o samostatnější politice v globálním rámci. Úvahy o evropském jádru a periférii tak mohou nabývat ještě rychleji na důležitosti. I pro nás.